
Сучасні можливості лікування акне – компроміс між дерматологією та косметологією

Возняк І.Я., Сизон О.О., Дашко М.О., Іванюшко-Назарко Н. В.

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, м. Львів, Україна

Серед хронічних запальних дерматозів неінфекційного генезу акне має виняткове місце, адже є одним із найрозповсюдженіших захворювань шкіри в осіб молодого віку, що трапляється у 85% юнаків і дівчат віком від 12 до 20 років, складає у структурі дерматологічних хворих близько 20–30% і є однією із найчастіших причин звернення пацієнтів до дерматолога. Захворювання характеризується прогресивним перебігом, формуванням психоемоційних розладів (переважно депресивного характеру) приблизно

в половини пацієнтів (як результат персистенції захворювання впродовж років у зв'язку з неефективною противугревою терапією), а також різко знижує якість життя хворих, включаючи фізичну, емоційну та соціальну складові, тому ї повинно розглядатися не лише як косметична проблема, а й медико-соціальна. Терапевтична тактика ведення пацієнтів із акне повинна починатися із навчання пацієнтів (основи догляду за проблемною шкірою, дієтчні рекомендації, інструктаж про ранкові та вечірні лікувальні програми, інформування про можливі реакції на призначену терапію, про тактику дій у даних ситуаціях).

Сьогодні в арсеналі дерматолога містяться численні фармакологічні засоби із високою ефективністю, та все ж досягнення бажаних результатів в терапії акне – проблема не з найлегших.

Мета роботи – вивчити сучасні можливості медикаментозної та косметологічної корекції проявів акне на основі аналізу закордонних та вітчизняних джерел.

Було проведено аналіз закордонних та вітчизняних наукових публікацій, протоколів та рекомендацій з лікування дерматозу.

Безперечним лідером в лікуванні акне, беручи до уваги частоту призначень, ефективність, діючі речовини в якості моно- та комбінованих форм, відсутність системного впливу, являються топічні середники. Серед них частіше за інші призначаються бензоїл пероксид (БПО), антибіотики (кліндаміцин) та ретиноїди. Дослідження показали вищу ефективність комбінованих фіксованих форм у порівнянні із використанням їх компонентів окремо. Так використання протягом 16 тижнів комбінації кліндаміцину фосфату 1% із бензоїл пероксидом 5% у формі гелю показали вищу ефективність та нижчу частоту розвитку антибіотико резистентності у порівнянні із 1% кліндаміцином в якості монотерапії. В свою чергу, комбінація ретиноїду та БПО (адапален 0,1% та БПО 2,5%) показали кращу переносимість та меншу вираженість побічних місцевих дій ретиноїду, а також ефективне зменшення запальних та незапальних елементів висипу у порівнянні із застосуванням даних складників окремо. Комбінація стабілізованого та солюбілізованого 0,025% третіоніну та 1,2% кліндаміцину фосфату у формі гелю показала статистично достовірну перевагу над використанням даних компонентів окремо. Зменшення загальної кількості елементів висипу зафіксовано у 55% пацієнтів, які використовувала дану комбінацію, в той час як при використанні кліндаміцину – у 49%, третіоніну – 50%. Відмічається вираженіша редукція кількості незапальних елементів (при використанні комбінованого препарату на 51%, кліндаміцину – на 42,9%). Важливим кроком у оптимізації терапії акне також стала поява нових середників, серед яких, сарециклін, що був створений прицільно для дерматологічних потреб та являє собою антибіотик тетрациклінової групи, дослідження з його застосування у лікуванні акне показали високу ефективність, добру переносимість, застосовується раз на день для лікування акне у дорослих та дітей віком від 9 років. Заслугує на увагу перше за останні 20 років одобрена FDA нова молекула ретиноїду – трифаротен. Унікальність молекули полягає на виключний вплив на RAR- γ , широко розповсюджені у шкірі, експресія яких у інших органах (легені, селезінка, простата, серце, нирки та інш.) не виявлена, що дозволяє безпечно застосовувати даний ретиноїд на великих площах шкіри (спина, груди)

В результаті нашої роботи було виокремлено найбільш ефективні медичні засоби для терапії акне, особливості їх застосування при різних формах та ступенях важкості, можливі побічні дії та фактори, що можуть їх провокувати, а також шляхи мінімізації їх виникнення без зниження ефективності. За результатами проаналізованих джерел та на основі власного досвіду авторами запропоновані комбінації медикаментозних та косметологічних методів лікування акне.

Наведені дані є результатами виконання науково-дослідної роботи 0120U105735